

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Rapport fra tilsyn med samfunnssikkerhet og beredskap i Eigersund kommune 16. og 20. desember 2016

Tidsrom for tilsynet: 16. og 20. desember 2016
Kommunens adresse: Eigersund kommune, postboks 580, 4379 Eigersund
Kontaktperson i kommunen: Beredskapskoordinator Svein Oskar Wigestrand
Fylkesmannens tilsynslag: Revisor Maren Skåden, revisor Tage Eriksen og revisjonsleder Reidar Johnsen
Dato for rapport: 31. januar 2017

Sammendrag

Tilsynet er gjennomført med hjemmel i sivilbeskyttelsesloven § 29 og forskrift om kommunal beredskapsplikt § 10.

Formålet med tilsynet er å undersøke om Eigersund kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er i samsvar med kravene i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Fylkesmannen avdekket to avvik i tilsynet med Eigersund kommune.

Avvik 1

Eigersund kommunes helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse oppfyller ikke alle kravene etter sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Avvik 2

Eigersund kommune oppfyller ikke kravene i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt til et helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid.

Innhold

Sammendrag	1
1. Bakgrunn for tilsynet	3
2. Rammer for tilsynet	3
3. Hovedinntrykk	3
4. Resultater fra tilsynet	4
5. Grunnlagsdokument	5
6. Deltagere ved tilsynet	6

1. Bakgrunn for tilsynet

Tilsynet er gjennomført med hjemmel i lov av 26. juni 2010 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Siviltforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 29 og forskrift 22. august 2011 om kommunal beredskapsplikt § 10.

Formålet med tilsynet er å se om Eigersund kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er i samsvar med kravene i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt. Vi ville undersøke om kommunen i tråd med kravene hadde:

- en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)
- et helhetlig system for kommunens samfunnssikkerhet- og beredskapsarbeid
- en overordnet beredskapsplan
- gjennomført øvelser
- et system for opplæring av ansatte som har en rolle i kommunens krisehåndtering
- evalueringer av hendelser og øvelser.

2. Rammer for tilsynet

Tilsynet er gjennomført etter prinsippene for systemrettet tilsyn. Skriftlig revisjonsvarsel ble sendt 4. juli 2016, og tilsendt dokumentasjon ble gjennomgått før tilsynet. Den 16. desember var det åpningsmøte og intervju med relevante personer i kommunen. Sluttmøtet var 20. desember 2016.

Denne rapporten handler om eventuelle avvik og merknader som er avdekket i revisjonen. Avvik er manglende etterlevelse av krav i sivilbeskyttelsesloven og/eller i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Merknad er funnet det er grunn til å påpeke for å sikre forbedring i oppfølgingen av bestemmelsene i beredskapsplikten.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen bare undersøker om kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er i tråd med lov og forskrift. Tilsynet gir derfor ikke en fullstendig vurdering av kommunens arbeid med dette.

3. Hovedinntrykk

Eigersund kommune er på flere områder en eksempelkommune innen samfunnssikkerhet og beredskap. Dette gjelder spesielt det som går på krisehåndtering. Flere små og noen større hendelser opp gjennom årene har utviklet en beredskapskultur som er gjennomgående i hele organisasjonen. Det er lav terskel for å etablere kriseledelse og det er mange som er involvert i ulike funksjoner. De ulike funksjonene i kriseledelsen har både dobbel og trippel dekning, dvs. at kommunen har evne og kapasitet å ha kriseledelsen aktiv døgnet rundt over tid. Dette ble dokumentert i praksis under ekstremværet Synne i desember 2015. Det er etablert mange ulike sambandsløsninger og kommunen er en foregangskommune når det gjelder bruk av nettside og sosiale medier til krisekommunikasjon.

Kommunen fikk samfunnssikkerhetsprisen for 2015 av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap for sin håndtering av ekstremværet Synne.

Kravet til gjennomføring av øvelser og evaluering av øvelser og ekstraordinære hendelser er oppfylt. Det er blant annet laget meget grundig evaluering etter Synne. Fylkesmannen vil også

trekke fram kommunens bruk av det elektroniske krisestøtteverktøyet CIM. Det er mange aktive brukere og flere moduler er i bruk både før og under kriser.

Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) fra 2013 er imidlertid ikke god nok. Flere viktige analyseområder er for generelt omtalt og det går ikke godt nok fram hvordan og hvor kommunen er mest sårbar. Analysen må også ta med hvordan bedrifter med storulykkepotensial kan påvirke risikobilde. I tillegg kan ikke kommunen dokumentere at resultatene fra analysen er systematisk fulgt opp.

I praksis sørger kommunen for at alle som har en rolle i kommunens beredskapsarbeid har tilstrekkelig kompetanse. Det er dog viktig at det formaliseres gjennom utarbeiding en kompetanseplan.

4. Resultat fra tilsynet

Følgende to avvik ble avdekket under tilsynet med Eigersund kommune

Avvik 1

Eigersund kommunes helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse oppfyller ikke alle kravene etter sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Avvik fra følgende lov- og forskriftskrav:

Sivilbeskyttelsesloven § 14 og forskrift om kommunal beredskapsplikt §§ 1, 2 og 9.

Utfyllende kommentar:

- Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse er for generell når det gjelder flere viktige analyseområder. Dette gjelder kritisk infrastruktur som strømforsyning, men også andre analyseområder som flom i elver, skred/ras, stormflo/springflo, sterk vind, ekstrem nedbør, dyresykdommer og pandemi. Det må komme klarere fram hvor sårbar kommunen er og hvilke områder som er de mest utsatte. Dette for at analysen skal være et bedre grunnlag for å utarbeide tiltak som kan redusere sårbarheten. Analysen må også i større grad ha fokus på framtidig risiko som klimaendringer og hva dette betyr for relevante hendelser i analysen.
- Det framgår ikke godt nok hvordan storulykkesvirkosomheter vil påvirke risikoen i kommunen.
- ROS-analysen gir ikke et fullstendig bilde av hvilke hendelser som kan føre til evakuering.

Avvik 2

Eigersund kommune oppfyller ikke kravene i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt til et helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid.

Avvik fra følgende lov- og forskriftskrav:

Sivilbeskyttelsesloven § 14 og forskrift om kommunal beredskapsplikt §§ 1, 3 og 9.

Utfyllende kommentarer:

- Kommunen har ikke utarbeidet langsiktige mål, strategier og prioriteringer med utgangspunkt i helhetlig ROS-analyse verken i kommuneplanens samfunnsdel eller i andre strategiske dokumenter. Det er ikke dokumentert systematisk oppfølging av tiltaksplan til helhetlig ROS-analyse i økonomiplan, handlingsplan eller andre

dokumenter. Tiltakene er ikke prioriterte og det er ikke beskrevet hvordan og når de skal utføres. Flere tiltak er dessuten lite konkrete og derfor vanskelig å følge opp.

- Kommunen skal jobbe systematisk på tvers av sektorer i kommunen og overordnet beredskapsplan skal samordne og integrere øvrige beredskapsplaner i kommunen. Overordnet beredskapsplan viser ikke til øvrige fagberedskapsplaner og siden kommunen ikke har en plan for helsemessig og sosial beredskap, og både smittevernplan og pandemiplan sist er revidert før Sivilbeskyttelsesloven kom i 2010, er det i fagberedskapsplanene ikke god nok kobling til helhetlig ROS-analyse og gjeldende overordnet beredskapsplan.

5. Grunnlagsdokument

Oversikt over dokumenter som Fylkesmannen har brukt som grunnlag for tilsynet:

- Diverse e-poster fra Eigersund kommune v/Svein Oskar Wigestrånd og Irene Randen Ruud om dokumentasjon
- Organisasjonskart for Eigersund kommune
- Risiko og sårbarhetsanalyse for Eigersund kommune 2013
- Saksframlegg Risiko og sårbarhetsanalyse for Eigersund kommune, vedtatt av kommunestyret 28. oktober 2013
- Dokumentasjon på hvem som var invitert til å gi innspill til analysearbeidet, diverse brev av 7. mars 2013.
- Vedlegg 4 til Risiko og sårbarhetsanalysen (3T-ark) datert 11. september 2013
- Beredskapsplan for Eigersund kommune av 26. september 2016, inklusive vedleggene 1-5.
- Beredskapsplan for vassdragsanleggene
- Kompetanseplan vassdragsanleggene av 7. mars 2016
- Smittevernplan, vedtatt av kommunestyret 20. februar 2006
- Pandemiplan, utkast 19. juni 2009
- Planstrategi for Eigersund kommune 2016-19
- Eigersund kommune - Kommuneplan 2015-2027 - Samfunnsdel, vedtatt av kommunestyret 28. september 2015
- Saksframlegg Kommuneplan for Eigersund kommune, samfunnsdel 2015-2027, 2. gangsbehandling datert 21. september 2015
- Diverse evalueringer av hendelser og øvelser i kommunen 2012-2016
- Evaluering av ekstremværet Synne – saksframlegg politisk sak – kommunestyret 18. april 2016.
- Rapport fra Fylkesmannens tilsyn med samfunnssikkerhet og beredskap 19. juni 2012

6. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det en oversikt over deltakerne på åpningsmøtet, intervjuene og sluttmøtet:

Navn	Funksjon /stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Odd Stangeland	ordfører	X	X	X
Gro Anita Trøan	rådmann	X	X	X
Svein Oskar Wigestrånd	beredskapsleder	X	X	X
Leif E. Broch	kommunalsjef kommunikasjon	X	X	X
Dag Kjetil Tonheim	plånsjef	X	X	X
Irene Randen	beredskapskoordinator	X		X
Astrid E. Jørgensborg	beredskapskoordinator			X

Fra Fylkesmannen i Rogaland deltok:

- Reidar Johnsen, revisjonsleder/fylkesberedskapssjef
- Maren Skåden, revisor/juridisk seniorrådgiver
- Tage A. Eriksen, revisor/juridisk rådgiver